

การบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร

Moral School Management Under Bangkok

Metropolitan Administration

กันต์ลภัส อชิรปัญญาพันธ์

Kanlapat Achirapanyanan

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

Doctoral student in Educational Administration, Silpakorn University, Thailand

E-mail: Kanlapat.achi@gmail.com

Received June 19, 2022; Revised July 2, 2022; Accepted November 27, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบเชิงยืนยันของการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการใช้อยู่ CIPP Model กับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ใช้แนวคิดศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มุขนิธิยกุลสถิต เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่การวิจัยคือโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ได้แก่โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 โรงเรียน ใช้วิธีคัดเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์การประเมินโครงการ ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละเขต ได้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 50 โรงเรียน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบเชิงยืนยันการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผนและการมีส่วนร่วม 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมสนับสนุน 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2. ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการใช้อยู่ CIPP Model พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อม และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ส่วนการประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าทุกด้านมีความเหมาะสม

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียนคุณธรรม; โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร; การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม

Abstract

This Article aimed to 1) study the confirmatory factor analysis of moral school administration under Bangkok Metropolitan Administration and 2) to compare the evaluation of the moral school administration project under Bangkok using the CIPP Model and evaluation by experts. The research format was descriptive research using the concept of the Moral School Center " Yuwasathirakhun Foundation" as the research framework. The research area was schools under Bangkok Metropolitan Administration. The sample group in the confirmatory factor analysis consisted of 205 schools under Bangkok. The sample was selected using stratified random sampling. The sample in the project evaluation analysis was drawn from simple random sampling in each district. A total of 50 schools under Bangkok and 5 experts were obtained using the purposive sampling. The research tools were questionnaires and evaluation forms for the Moral School Project under Bangkok Metropolitan Administration. Data were analyzed using frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation. Confirmatory factor analysis and descriptive content analysis were performed.

The research results showed that: 1. The confirmatory factor analysis of moral school administration comprised 4 components: 1) planning and participation 2) teaching and learning management 3) promotion and support 4) learning measurement and evaluation. 2. The comparison between the evaluation of moral school administration using CIPP Model found that overall aspect was at high level. When considering each aspect, at the highest level there were 1 aspect, that is, the environment, and at the highest level there were 3 aspects. Evaluation of the moral school project under Bangkok by experts showed that the overall and each aspect were appropriate.

Keywords: Moral school administration; Schools under Bangkok Metropolis; Evaluation of Moral School Project

บทนำ

ประเทศไทยได้เดินหน้าปฏิรูปประเทศอย่างเต็มรูปแบบในทุกด้าน ตั้งแต่ปี 2560 ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี 2579 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และนโยบาย Thailand 4.0 โดยมีเป้าหมายให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2662) มุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการ ยกกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและ สุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยังกำหนดตัวชี้วัดของเป้าหมายเรื่อง คนไทย ส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เพื่อให้ไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและ พฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการที่สอดคล้องและ เหมาะสมกับบริบทในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

กรุงเทพมหานครเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ(สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559) มีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหาร ราชการกรุงเทพมหานคร ครอบคลุมถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาให้เด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งองค์ความรู้มี คุณธรรมและมีทักษะในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้กำหนดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนไว้ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็น ไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ ซึ่งโรงเรียนทุกแห่งต้องจัดการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 8 ประการ จึงถือว่าผ่านเกณฑ์ การประเมิน

โครงการโรงเรียนคุณธรรมเป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้อง พระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ตามพระราช ประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในฐานะผู้รับผิดชอบ การจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มี คุณภาพ อีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคนมีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรม ” เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ตระหนักรู้ เข้าใจและ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็น

ธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกรักผูกพันที่ดี รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือ จากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

บทความวิจัยนี้นำเสนอการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร แนวทางในการบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรม กระบวนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัด กรุงเทพมหานคร เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนให้สามารถพัฒนาสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ คือเป็นคนดี เก่งและมีความสุขอย่างแท้จริง มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากสภาพความเป็นมาและปัญหาของการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้มีความชัดเจนในการตอบคำถาม ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบองค์ประกอบเชิงยืนยันของการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการ ใช้ CIPP Model กับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์ประกอบเชิงยืนยันของการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการ ใช้ CIPP Model กับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษากรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากองค์ความรู้และแนวคิดทฤษฎีในเรื่องโรงเรียนคุณธรรม การบริหารโรงเรียนคุณธรรม บริบทของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และการประเมินการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

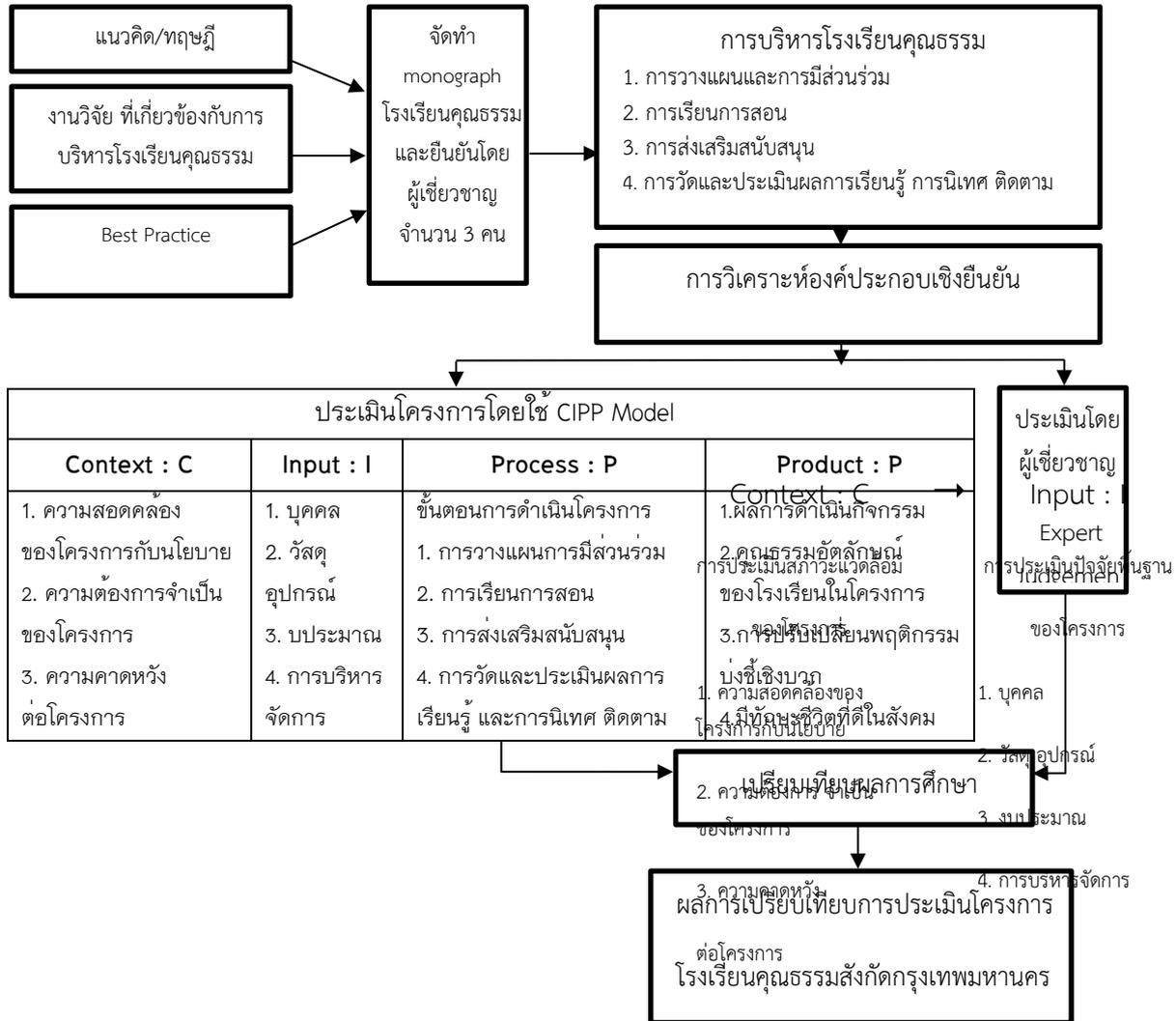
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม คือสถานศึกษาที่ผู้บริหารครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดีในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืนและนำไปขยายเครือข่ายได้ (ปภัสวดี วีรภิตติ และคณะ, 2560) เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูสนใจและตัดสินใจจะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) จะต้องคำนึงถึงหลักการ

ดังต่อไปนี้ 1) ความสมัครใจและเต็มใจ 2) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 3) มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนคุณธรรมคือการพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ผู้เรียน (วรวิทย์ แสงเฟื่อง, 2561) คือการพัฒนาพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกจะตรงกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นรูปแบบหนึ่งในกระบวนการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม และเป็นกระบวนการสำคัญ ที่จะนำโรงเรียนคุณธรรมสู่ความสมดุลและยั่งยืน และในหนังสือ The moral imperative of school leadership (Fullen, 2003) ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่าการจะปฏิรูปการศึกษาได้นั้น กระบวนการต้องเริ่มจากการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำที่มีค่านิยมที่ดีงามและสามารถประสานความร่วมมือร่วมใจของครูและบุคลากร

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารโรงเรียนคุณธรรม ศูนย์โรงเรียนคุณธรรมมูลนิธิยุวสถิรคุณ (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) ได้มีนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของประธานกรรมการมูลนิธิยุวสถิรคุณ ความสำคัญของการพัฒนา หลักการสำคัญ กระบวนการพัฒนาและการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม ส่วนโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร (ปัญญาเดช พันธุ์วัฒน์, 2559) กระบวนการสร้างโรงเรียนคุณธรรมในเขตพระนคร กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม การวิเคราะห์สังเคราะห์ การถอดองค์ความรู้แบบเรียน และสร้างแบบจำลอง (Model) ในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมที่ประสบผลสำเร็จ จากองค์ความรู้ที่ได้จากการติดตามประเมินผล สำหรับกระบวนการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม และกระบวนการสร้างโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร

การประเมินโครงการแบบ CIPP Model การที่จะทราบว่าโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดหรือการจะตัดสินใจดำเนินโครงการต่อไปในลักษณะใดจึงจะเกิดผลคุ้มค่าที่สุด (รัตนะ บัวสนธ์, 2550) โดยใช้แนวคิดโมเดลซีพีในการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) 1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ 2. การประเมินปัจจัยพื้นฐาน (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ 3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ 4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยให้การตัดสินใจ เพื่อตัดสินใจและดูแลผลสำเร็จของโครงการ

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์ กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือ จากนั้นได้เก็บรวบรวมข้อมูล นำผลมาวิเคราะห์ และแปลผลการวิจัย เพื่อทราบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีการศึกษากลุ่มตัวแปรเดียวโดยศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสอบถามระดับความคิดเห็นแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวตรวจสอบสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental, case study design) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยวิเคราะห์ จำนวน 437 โรงเรียน การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชั้นคือ ชั้นที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยได้จากการสังเคราะห์แนวคิด/ทฤษฎี งานวิจัย แนวปฏิบัติที่ดี (Best practice) โรงเรียนต้นแบบเขตพระนคร เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณธรรม นำมาจัดทำรายงานผลการสังเคราะห์การบริหารโรงเรียนคุณธรรมให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยัน จากนั้นจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นหาคุณภาพของเครื่องมือ นำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) จำแนกตามขนาด

ของโรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลที่โรงเรียนละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ดูแลโครงการโรงเรียนคุณธรรม รวมทั้งสิ้น จำนวน 410 คน เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อแสดงความตรงเชิงโครงสร้างการบริหารโรงเรียนโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ชั้นที่ 2 การเปรียบเทียบผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี CIPP Model กับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี CIPP Model โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจากสำนักงานเขต 50 เขต ๆ ละ 1 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 50 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ดูแลโครงการโรงเรียนคุณธรรมรวมทั้งสิ้น จำนวน 100 คน 2) การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive method) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบยืนยันการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) แบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร 3) แบบสอบถามการประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี CIPP Model 4) แบบสอบถามการประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean : $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การยืนยันองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความถูกต้องของตัวแปรสังเกตที่สามารถวัดตัวแปรแฝงในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย ตัวแปรด้านการวางแผนและการมีส่วนร่วม ตัวแปรด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวแปรด้านการส่งเสริมสนับสนุนและตัวแปรด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โมเดลการวัดองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร มีผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่า Kaiser–Meyer–Olkin measure of sampling adequacy: KMO และ Bartlett’s Test of Sphericity ของตัวแปรที่สังเกตได้ องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่สังเกตได้	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			
	Plan	Education	Support	Evaluation
Plan	1			
Education	0.798**	1		
Support	0.781**	0.757**	1	
Evaluation	0.702**	0.761**	0.741**	1

Kaiser–Meyer–Olkin measure of sampling adequacy: KMO = 0.841 Bartlett’s Test of Sphericity : Chi–Square= 1395.713 df = 6 p = 0.000

หมายเหตุ **p≤.01

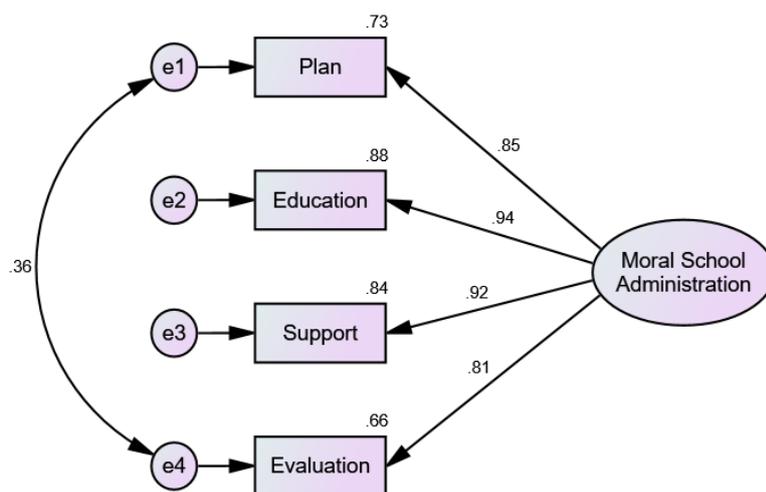
จากตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.702–0.798 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดสามลำดับแรก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ Plan กับ Education มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.798 รองลงมาคือ Plan กับ Support มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.781 และ Evaluation กับ Education มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.761 ตามลำดับ ตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันมากกว่า 0.30 ทุกตัวแปร ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser–Meyer–Olkin (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.841 สถิติทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า Chi–Square = 1395.713 df = 6 p = 0.000 แสดงให้เห็นว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นี้มีความแตกต่างจาก เมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันมากพอ และเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร (MSA)**ตารางที่ 2** ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร (MSA)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบ	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าที่คำนวณได้	ผลการพิจารณา
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ > 0.05	0.04	–
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ > 0.05	0.04	–
df	–	1	–
p-value	p > 0.05	0.84	ผ่านเกณฑ์

χ^2 / df	$\chi^2 / df < 2$	0.04	ผ่านเกณฑ์
CFI	≥ 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
GFI	≥ 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
AGFI	≥ 0.90	0.99	ผ่านเกณฑ์
RMR	< 0.05	0.000	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.000	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า ดัชนีความสอดคล้องโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร (MSA) มีค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบ ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.04 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.84 (p-value เท่ากับ 0.84) ค่าค่าไค-สแควร์ (χ^2 / df) เท่ากับ 0.04 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMR) เท่ากับ 0.000 และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกค่า แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น จึงมีความเหมาะสมที่สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังภาพที่ 2

Chi-square=.043,df=1,P-value=.835, Chi-square/df=.043,
CFI=1.000,GFI=1.000, AGFI=.999, RFI=1.000,NFI=1.000,
TLI=1.004,RMSEA=.000, RMR=.000

ภาพที่ 2 โมเดลองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัด กรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่สังเกตได้	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน (B)	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (S.E.)	ค่าสถิติที่ (t)	สปส. การทำนาย (R ²)
Plan	0.85	-	-	0.73
Education	0.94	0.05	25.29**	0.88
Support	0.92	0.05	24.54**	0.84
Evaluation	0.81	0.04	24.99**	0.66
ค่าความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ (AVE หรือ ρ_v) = 0.775				
ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด (CR หรือ ρ_c) = 0.932				

หมายเหตุ ** $p \leq .01$

จากภาพที่ 2 และตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า โมเดลองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบจาก 45 ตัวแปร โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกตั้งแต่ 0.81–0.94 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยน้ำหนักองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวางแผนและการมีส่วนร่วม (Plan) ด้านการจัดการเรียนการสอน (Education) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน (Support) และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation) มีค่าตั้งแต่ 0.85, 0.94, 0.92 และ 0.81 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าตัวแปรน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบที่มากกว่า 0.40 จัดว่าเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม (Hair et al., 2006) และพบว่าค่าความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ (AVE) ของแต่ละองค์ประกอบเท่ากับ 0.775 จัดว่ามีความเหมาะสม (AVE $\geq$ 0.50) (Fornell & Larcker, 1981; Hair et al., 2006) จากการพิจารณาค่าสถิติขององค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานครค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเชิงองค์ประกอบ เท่ากับ 0.932 จัดว่ามีความเหมาะสม (CR $\geq$ 0.70)

2. ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

2.1 การประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านสถานะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งนำองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสังกัดคุณธรรม มาประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ (CIPP Model) ดังตารางที่ 4

(n=100)

ตารางที่ 4 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการบริหารโรงเรียน
คุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร

(n=100)

ข้อที่	การบริหารโรงเรียนคุณธรรม สังกัดกรุงเทพมหานคร	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	ด้านสถานะแวดล้อม	4.50	.35	มากที่สุด
2	ด้านปัจจัยพื้นฐาน	4.48	.43	มาก
3	ด้านกระบวนการ	4.30	.40	มาก
4	ด้านผลผลิต	4.35	.39	มาก
รวม		4.41	.39	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานะแวดล้อม ($\bar{X} = 4.50$) อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน ($\bar{X} = 4.48$) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 35$) และด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.30$)

2.2 การประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgement) จำนวน 5 คน ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) พบว่า ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสถานะแวดล้อม (Context evaluation) ด้านปัจจัยพื้นฐาน (Input evaluation) ด้านกระบวนการ (Process evaluation) และด้านผลผลิต (Product evaluation) ทุกด้านมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100

2.3. การบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานครเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างการใช้ CIPP Model กับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ทั้งด้านสถานะแวดล้อม ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกันทั้ง 4 ประเด็นการประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านการวางแผนและการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์ประกอบทั้งหมดมีความครอบคลุมการบริหารโรงเรียนคุณธรรม เป็นการดำเนินงานโดยทุกคนมีส่วนร่วมเพื่อให้การ

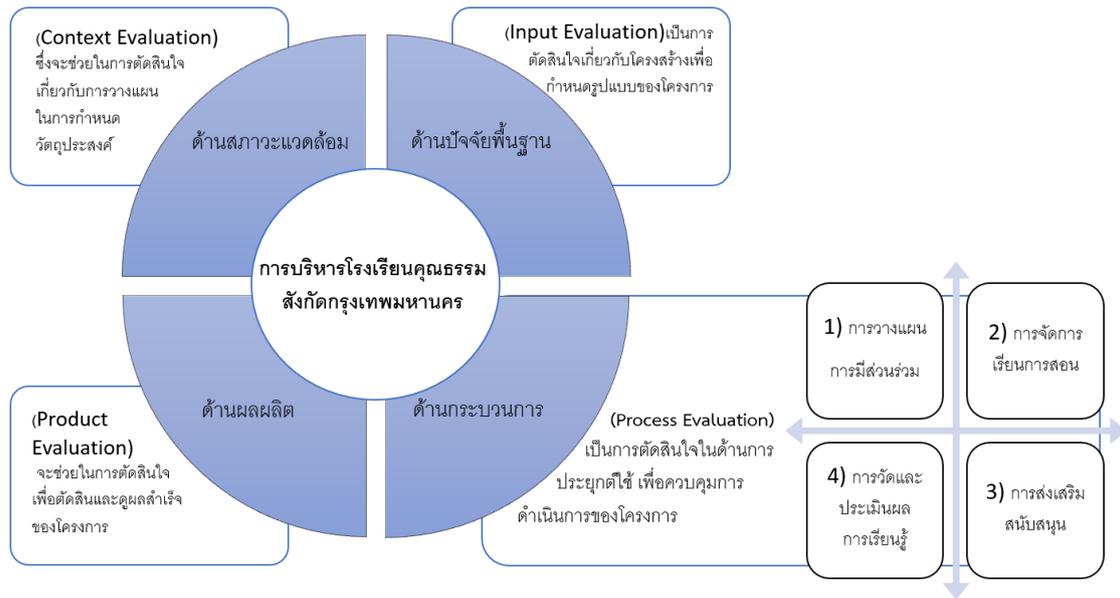
บริหารงานโรงเรียนคุณธรรมเกิดประสิทธิผลในการสร้างเยาวชนที่ดีของบ้านเมืองและมีความต่อเนื่อง และยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม (มูลนิธิยุวสถิรคุณศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) พบว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูสนใจ และตัดสินใจจะพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม จะต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้ 1) ความสมัครใจและเต็มใจ 2) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยร่วมกันคิด (วางแผน) ร่วมกันทำและร่วมกันประเมินผล 3) มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานคุณธรรม อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพระครูสมุทรธรรม์ ปญญาวิชโร (ท่านุ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมระดับประถมศึกษา ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ ก่องเวหา ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนกระบกวิทยาคาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นครูคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนกระบกวิทยาคาร ปีการศึกษา 2560 ผลการศึกษา พบว่า 1) ด้านสภาวะแวดล้อม พบว่า โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าโดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับ มาก 3) ด้านกระบวนการ พบว่าโดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านผลผลิต เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยการใช้ CIPP Model กับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า การประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัด กรุงเทพมหานคร วิจัยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) และการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้าน สภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต การประเมินโดยใช้ CIPP Model พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสม จึงสรุปได้ว่า ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้านสภาวะแวดล้อม ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการวิเคราะห์ด้านสภาวะแวดล้อม ที่เหมาะสม รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนคุณธรรม สอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยทิพย์ ฉางแก้ว (หทัยทิพย์ ฉางแก้ว, 2560) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ ผลการประเมินพบว่า ด้านผลผลิต ได้แก่ ผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมตามโครงการ

พัฒนา คุณธรรมจริยธรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด สอดคล้องกับ ปฏิบัติใจเมือง ได้ศึกษาการประเมินโครงการคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนซีเหล็กพิทยาคมอำเภออาจสามารถ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้รูปแบบการประเมินซีบีพี (CIPP MODEL) ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายครบทุกกิจกรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการให้ความรู้ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของโกสินทร์ ช่างบุญ ได้วิจัยเรื่องการติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขุนยวมวิทยา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า การติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขุนยวมวิทยา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผน พบว่าทางโรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า ทางโรงเรียนมีเป้าหมายเดียวกันในการกำหนดการดำเนินงานในโครงการ ด้านการทดสอบ พบว่า ทางโรงเรียนมีการกำกับ นิเทศ ติดตามโครงการโดยหัวหน้ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมเพื่อรายงานต่อผู้บริหารโดยใช้แบบกำกับ นิเทศ ติดตามและมีการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ และด้านการปรับปรุง พบว่า ทางโรงเรียนมีการนำผลการประเมินโครงการมาวิเคราะห์สิ่งที่ต้องพัฒนา และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้องค์ความรู้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นแผนภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรม สังกัดกรุงเทพมหานคร มีข้อค้นพบสำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผนการมีส่วนร่วม 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมสนับสนุน 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ CIPP Model ในด้านกระบวนการ ตามภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 การบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร

สรุป

การบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นเครื่องมือรูปแบบหนึ่งในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้โรงเรียนในการนำหลักการกระบวนการ 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการวางแผนและการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไปปรับประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน โดยติดตามและประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการวางแผนและการมีส่วนร่วม ควรมีการสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการค้นหาต้นทุนคุณธรรม สร้างองค์ความรู้ โดยอาศัยหลักธรรมมาเป็นกรอบในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา

1.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ควรมีการสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนโครงการได้อย่างราบรื่นและเกิดประสิทธิผล

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำแบบฟอร์มการประเมินตนเองในการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมขึ้น นำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณธรรมสังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาให้มีรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนคุณธรรมให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *ร ม ว . ศ ห . ใ ห้ น โ ย บ า ย ผู้ บ ริ ห า ร .* สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2559, จาก http://moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewID=43199&Key=news_act
- กลุ่มงานพัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพ สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษา. (2561). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559.* กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โกสินทร์ ช่างบุญ. (2560). *การติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนชุมชนวมวิทย์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดแม่ฮ่องสอน (วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษามหาบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- จิตรารัตน์ วนัสพงศ์ และชญชิตา ทูมมานนท์. (2561). *การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานครสู่ความยั่งยืน.* กรุงเทพฯ: เทเวศประกันภัย (มหาชน) จำกัด.
- เทเวศ ประกันภัย (มหาชน) จำกัด และสถานศึกษาในเขตพระนคร. (2559). *โครงการโรงเรียนคุณธรรม.* กรุงเทพฯ: เทเวศประกันภัย (มหาชน).
- ปฎิวัติ ใจเมือง. (2559). *การประเมินโครงการคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนซีเหล็กพิทยาคม อำเภออาจสามารถ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 5(2), 67-77.*
- ปัญญาเดช พันธุ์วัฒน์. (2559). *การติดตามประเมินผล และสังเคราะห์องค์ความรู้โครงการโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร. (รายงานการวิจัย).* มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ปภัสดา วีระกิตติ และคณะ. (2560). *คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม.* กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

- พระครูสมุห์ศรีธัญญ์ ปญญาวชิโร (ทำนุ). (2556). *การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัตน์ บัวสนธิ์. (2550). *ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิมล แสงเฟื่อง. (2561). *โรงเรียนคุณธรรม: ตอนสังเคราะห์องค์ความรู้การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: เทเวศ ประกันภัย.
- วีรวิท คงศักดิ์. (2559). *โรงเรียนคุณธรรม “บางมุลนาโมเดล”*. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2559, จาก <http://moralcenter.or.th/2014/?article>
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). *กระบวนการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรมทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิง.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2562). *แผนปฏิบัติการราชการประจำปี พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: หน่วยงานศึกษานิเทศก์.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560–2563)*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564*. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2562, จาก <http://plan.bru.ac.th/wp-content/uploads/2018/แผนพัฒนา-12-pdf>
- สุทธิพงษ์ ก้องเวหา. (2560). *การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนกระบาศา วิทยาคาร*. มหาสารคาม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3.
- หทัยทิพย์ ฉางแก้ว. (2560). *การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Fullan, M. (2003). *The moral imperative of school leadership*. Thousand Oaks, CA: Corwin press.
- Goleman, Daniel. (2007). *Moral intelligence*. Pennsylvania: Wharton School Publishing.
- John, W. B. (1970). *Research in Education*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice–Hall Inc.
- Robert, V. K. and Daryle W.M. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.